

~a Z; la ~uloj. 4 = ~inta : enĉerkigi la ~an korpon; (f) la vivaj k la ~aj lingvoj Z. ~ado Z. ~okvanto : granda ~ado de suĉinfanoj. ~antaĵo. Io ~inta; kadavro kc. ~ema. Pli malpli frue ~onta pro sia propra naturo : ĉiu homo estas ~ema. ~igl. 1 Senigi iun je vivo, kaŭzi ~on de : ~igi bovon; ~iga veneno; mem~igo (Kp MURDI, BUĈI, FALĈI). 2 (f) Ekstermi, forigi : la esp-istoj ne volas ~igi la naciajn lingvojn Z; ili volis tiun ideon tute ~igi Z (Kp DETRUI, PEREIGI, RUINIGI). ~igl. 1 lĝi ~anta, agonii. 2 lĝi ~inta : li ne ~is de natura ~o k ankaŭ estis ~igita de neniu, sed li falis sub la radojn de vagonaro k ~igis Z. Sen~a, ne~ema Z. Neniam ~onta : sen~eco de la animo; (f) la sen~aj (neniam forgesotaj) verkoj de Homero. ~otuko. Tuko por envolvi ~inton. Paf~igl. ~igi per paf. Ŝton~igl. ~igi per ŝtonjetado.

* **Mortero.** Miksaĵo el kalko k sablo por kunigi ŝtonojn aŭ brikojn de konstruaĵo (Kp CEMENTO, GLUO, LUTILO, STUKO).

mortezo ☉. Enĉizaĵo, ĝenerale prismoforma, farita en ligna aŭ metala peco por samforma tenono de la kunigota peco. Vd TENONO. ~1 (tr). Fari ~on en io. ~ilo. Instrumento por fari ~ojn. ~omaŝino. Maŝino por fari ~ojn.

Moruo. Marfiŝo el g. gado, kiun oni manĝas precipe peklitan aŭ sekigitan (gadus morrhua).

* **Moruso.** Mangebla frukto de iu speco de ~ujo (*morus nigra*), simila al violenigra frambo. ~ujo. G. de arbojenhavanta plurajn specojn, inter kiuj estas iu (*morus alba*), kies folioj servas por nutri la silkraŭpojn.

morvo ☿. Speco de ĉevalmalsano infekta al homo.

Mosko. Tre odora substanco uzata por fabriki parfumojn, sekreciita de iuj bestoj, precipe de iu remaĉulo, analoga al kapreolo.

Moskeo. Mahometana preĝejo.

moskito Z ☼. G. de dipteroj, kies piko estas dolora.

* **Mosto.** Suko elpremita el vinberoj, ne ankoraŭ fermentinta.

* **Moŝto.** Titolo de ĝentileco k respekto, uzebla por ĉiuj rangoj : ŝia reĝina ~o; via ministra, prelata ~o; li havas mian plej ~an favoron Z.

moto Z. Frazo pruntita el iu aŭtoro k metita antaŭ libro aŭ artikolo por montri ĝian ĉefan ideon. Kp DEVIZO, MAKSIMO.

motacilo ☼. G. de ~oidoj (*motacilla*).

Motivo. Tio, kio igas iun agi aŭ opinii iamaniere; kialo : estas nenio ~o por mal-esperi; sen~e koleri. ~1 Z (tr) (io). Esti ~o por pravigo de io : tiu akcidento ~as mian proponon. ~(ig)1 (iu). Pravigi ion per : ĉiu povas ~i sian proponon Z; plene ~igita plendo.

motociklo ☉. (Bi)ciklo havanta motoron (= motorciklo).

Motoro. 1 Maŝino, per kiu iu forto povas produkti movon : elektra ~o. 2 (f) Tiu aŭ tio, kiu instigas al ia agado aŭ progreso : la lingvo estas la ĉefa ~o de la civilizacio Z. ~isto. Homo, kiu funkciigas aŭtomobilon ~on (Kp ŜOFORO, AŬTISTO).

* **Movi** (tr). 1 Translokigi ion : ni ne povis ~i tiun pezan ŝtonon; ~u nenion en la ĉambro; la lokomotivo ~as la vagonaron; barko ~ata de fortaj brakoj; la ŝipo sin ~as per vaporo Z; la luno sin ~as sur la ĉielo; (f) la plirapida konversacio ŝaletante sin ~as inter la kuŝantaj homoj; la nova societo sendube potence ek~os nian aferon. 2 Ŝanĝi la pozicion de io aŭ de partoj de io rilate al fiksa punkto : ~i la lipojn, la okulojn; la vento ~is la branĉojn Z; la saliko ~is siajn branĉojn en la vento Z; vigle ~adi siajn piedojn Z; ~eti la kapon Z. 3 Ripete k regule irigi k reirigi difinitajn pecojn de aparato; funkciigi : akvoŝorto ~as la muelilon. 4 (f) Instigi, decidigi al io : eble tio plaĉus al li k ~us lin ion fari por nia afero Z; la plimulto el la homoj estas ~ata de sentoj k antaŭjuĝoj. 5. Ĉiu aparta ŝanĝo de loko, pozicio aŭ stato : la ~oj de la korpo, de la brakoj; ~oplana strato Z; (f) la ~oj de la animo (= ŝanĝiĝoj en la sentoj). ~ado. 1 Ago ~i 2 : reŭmatismo malfaciligas al mi la ~adon de la brako. 2 Serio da ~oj per kiuj okazas ŝanĝo de loko aŭ stato : akuzativo montras ~adon al ia loko; la strata ~ado B; en la urbo ili trovis ne malpli grandan ~adon Z; la ~ado de la